

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 20. 2. 2020

Število objav: 12

Internet: 8

Tisk: 4

Spremljane teme:

Inženirska ...: 0

Inženirska ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih ...: 0

Svetovni ... 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 12

Internet	Naslov	59. Sejem dom		
Zaporedna št. 1	Medij	Zurnal24.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 6	Avtor	A. Š.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...podjetij iz Slovenije in iz tujine. Pričakujejo prek 55.000 obiskovalcev, da si ogledate in si iz prve roke pridobite informacije s področij, kot so gradbeništvo , stavbno pohištvo, ogrevalna in hladilna tehnika varovanje in urejanje okolice idr. Tudi letos potekajo brezplačna svetovanja neodvisnih strokovnjakov...			

Internet	Naslov	Preglejte, ali vam plačo obračunajo prav		
Zaporedna št. 2	Medij	Vecer.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 12	Avtor	Jasmina Detela		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...višja izobrazba pade pod minimalno plačo," pravi Medik. Največ nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače pričakujejo tam, kjer so plače nizke. To so gradbeništvo , pohištvena industrija in lesarstvo. V ZSSS napovedujejo še, da bodo delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, kazensko ovadili. Takega...			

Internet	Naslov	Zidana gradnja odporna in trdna kot kamen kost		
Zaporedna št. 3	Medij	Vecer.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 20. 2. 2020		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Sanja Verovnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kakovosten in trajen objekt, v katerem bodo prijetne razmere za bivanje ter čim manjši stroški vzdrževanja, ogrevanja in hlajenja. Termoopeka Razvoj je v gradbeništvo prinesel tudi tako imenovane termoopečne zidake. Zanje so značilne boljše toplotnoizolacijske lastnosti oziroma boljša toplotna prevodnost in prehodnost...			

Internet	Naslov	Avstrijska Štajerska: ko ni bilo kmetijskih subvencij, so cene v gradbeništvu upadle		
Zaporedna št. 4	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 28	Avtor	Petra Šubic		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Avstrijska Štajerska: ko ni bilo kmetijskih subvencij, so cene v gradbeništvu upadle Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih: kmetijstvo dodaj Christian Jochum dodaj Evropska komisija dodaj Evropska unija dodaj Čas branja:...			

Internet	Naslov	Avstrijska Štajerska: ko ni bilo kmetijskih subvencij, so cene v gradbeništvu padle		
Zaporedna št. 5	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Petra Šubic		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Avstrijska Štajerska: ko ni bilo kmetijskih subvencij, so cene v gradbeništvu padle Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih: kmetijstvo dodaj Christian Jochumom dodaj Evropska komisija dodaj Christian Jochum dodaj Čas branja:...			

Internet	Naslov	FOTO: To so vile v Mariboru z bogato zgodovino, tri izmed njih so naprodaj		
Zaporedna št. 6	Medij	Mariborinfo.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 41	Avtor	Katarina Nina Bračko		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...okrasje, med drugim tudi sončna ura, okrašena z reliefom. Okrasje na fasadi prikazuje alegorijo umetnostnih dejavnosti, kot so slikarstvo, kiparstvo, gradbeništvo in arhitektura. S tem nakazuje na dejavnost s katero se ukvarja lastnik, torej Friedriger. Stavba je trenutno zapuščena in počasi propada, saj že dolgo...			

Tisk	Naslov	Panoga raste in se razvija, a težave ostajajo		
Zaporedna št. 7	Medij	Delo, Slovenija	Stran: 5	Površina: 804 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 20. 2. 2020		
Stran v zbirki: 43	Avtor	Nejc Gole		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Panoga raste in se razvija, a težave ostajajo Lesnopredelovalna industrija Postaviti bi se morala celotna veriga od gozda do končnega izdelka, meni direktor Inlesa Ljubljana - Lesnopredelovalna panoga v Sloveniji raste ter povečuje dobiček in dodano vrednost na zaposlenega. Panoga vlaga in je v			

Internet	Naslov	Preglejte, ali vam plačo obračunajo prav		
Zaporedna št. 8	Medij	Vecerkoroska.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 46	Avtor	Jasmina Detela		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Trenutno je največja minimalna plača," je dejal Šilak. Največ nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače pričakujejo tam, kjer so plače nizke. To so gradbeništvo , pohištvena industrija in lesarstvo. V ZSSS napovedujejo še, da bodo delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, kazensko ovadili. Takega...			

Internet	Naslov	O minimalni plači tudi v Novem mestu		
Zaporedna št. 9	Medij	Radiokrka.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 48	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...evrov. Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so gradbeništvo , pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili. sindikat plače minimalna plača...			

Tisk	Naslov	Država gradbeništvu partner ali cokla?		
Zaporedna št. 10	Medij	Hausbau, Slovenija	Stran: 9	Površina: 327 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 49	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...filip Vučagič, Ivan Gajzek, Andrej Poglajen, Stanislav Remic, GH Holding Strabag Colliers International GIC gradnje Trgograd GGD 3 BIZNIS&TRENDI 3 LJ .V GRADBENIŠTVU Grand hotel Bernardin, Portorož x . u r , Jakob Žigante, Tomaž Vidic, Črtomir Remec, Johaon Stadler, Tine Svovljšak, Makro 5 gradnje DARS Stanovanjski sklad...			

Tisk	Naslov	Posvet in predavanje: Energetsko učinkoviti ovoji stavb		
Zaporedna št. 11	Medij	Hausbau, Slovenija	Stran: 10	Površina: 281 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 50	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pripravlja zanimiv dogodek oz. strokovno predavanje, kije v osnovi namenjeno upravnikom stavb, vsekakor pa je priporočljivo tudi za vse, ki so vključeni v gradbeništvo . Ko gradbeniki izročijo stavbo njihovim uporabnikom, lahko rečemo, da se »življenje« stavbe šele začne. Uporaba in zob časa pa vsako stavbo načneta, zato...			

Tisk	Naslov	Potresna odpornost lesenih hiš Jelovica potrjena z raziskavo		
Zaporedna št. 12	Medij	Hausbau, Slovenija	Stran: 44	Površina: 812 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 2. 2020		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Potresna odpornost lesenih hiš Jelovica potrjena z raziskavo V podjetju Jelovica hiše so leta 2019 v sodelovanju z Zavodom za gradbeništvo Slovenije (ZAG) opravili obsežno raziskavo obnašanja okvirno-panelnih stenskih elementov s cementno-ivernimi oblogami pri vertikalni in horizontalni obtežbi....			

59. Sejem dom

AVTOR **A. Š.**

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

Največji sejem s področja graditeljstva v Sloveniji in sosednjih regijah bo tokrat od 4. do 8. marca.

Zasedel bo vse dvorane in zunanje površine Gospodarskega razstavišča. Tudi letos se bo vanje za pet dni vselilo prek 500 podjetij iz Slovenije in iz tujine.

Pričakujejo prek 55.000 obiskovalcev, da si ogledate in si iz prve roke pridobite informacije s področij, kot so **gradbeništvo**, stavbno pohištvo, ogrevalna in hladilna tehnika varovanje in urejanje okolice idr. Tudi letos potekajo brezplačna svetovanja neodvisnih strokovnjakov Gradbenega inštituta ZRMK in Eko sklada.

Preglejte, ali vam plačo obračunajo prav

ODPRI GALERIJO

Jaka Šilak, Lidija Jerkič in Boštjan Medik, Zveza svobodnih sindikatov. Največ nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače pričakujejo tam, kjer so plače nizke. JASMINA DETELA

Jasmina Detela

19.02.2020, 06.00

Jutri je dan sindikalnih odprtih vrat tudi v Slovenj Gradcu. Vabljeni so člani in nečlani sindikata, s seboj pa morajo prinesiti letošnjo plačilno listo in vsaj eno iz lanskega leta ter pogodbo o zaposlitvi.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) pripravlja jutri, 20. februarja, dan odprtih vrat v sindikalnih pisarnah po Sloveniji. Preverjali bodo pravilnost izvajanja zakona o minimalni plači, torej ali so bile te obračunane prav, pa tudi vse druge pravice v zvezi z delovnim razmerjem. Spomnimo, da od 1. januarja veljajo določbe novele zakona o minimalni plači, ki zvišujejo to plačo z 886,63 na 940,58 evra bruto in iz nje izvzemajo dodatke. Svetovanje bo potekalo individualno na 14 izpostavah, tudi slovenjgraški. Med 9. in 17. uro vabijo tako člane kot nečlane sindikata. S seboj naj prinesejo vsaj dve plačilni listi, februarско in tudi plačilno listo iz lanskega leta, pogodbo o zaposlitvi in morebitne anekse.

Kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni

Lidija Jerkič, predsednica ZSSS, pravi, da zaposleni ne poznajo sistema obračunavanja plač, zlasti v zasebnem sektorju je to velik problem. Še vedno ne ločijo med osnovno in minimalno plačo, begajo jih tudi dodatki: "Pri dosedanjih preverjanjih na terenu smo ugotovili nekatere nepravilnosti. Ne le pri načinu obračunavanja minimalne plače, ampak tudi pri nadomestilih, denimo za krajši dopust ali bolniško odsotnost, ki jih nekateri delodajalci obračunavajo od napačnih osnov."

Dosedanja praksa kaže, da je veliko delodajalcev upoštevalo spremembe plačnega sistema. Pri delodajalcih, pri katerih je organiziran sindikat, so bili popravki podjetniških kolektivnih pogodb usklajeni z zakonom in plače obračunane pravilno po novi zakonodaji. "Ne znamo pa oceniti, kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni. Glede na vprašanja, ki jih postavljajo posamezniki, opazamo, da je veliko delodajalcev iz dodatkov izločilo dodatek za prisotnost na delu, kar je v redu. To je dodatek, ki ga delavec dobi, če mesečno ni na bolniškem dopustu. To, kar se ni dalo pred petimi leti prepovedati, so zdaj delodajalci storili sami. Marsikje spreminjajo dodatke za delovno dobo, to je stvar, o kateri je težko reči, ali je prav ali ni, treba jo je preveriti. Utegne se zgoditi, da pri marsikaterem delodajalcu februarja ne bo stimulacij. To je način, da dvigneš osnovno plačo, a ne plačaš nič več," opozarja Jerkičeva in dodaja, da so situacije zelo različne, univerzalnega odgovora, kaj je prav in kaj ne, ni mogoče dati. Po njenem mnenju je splošno pravilno, da je najmanj od februarja dalje minimalna plača 940 evrov bruto in da so dodatki, ki so bili do zdaj pod minimalno plačo, iz nje izvzeti.

Zveza svobodnih sindikatov, območna organizacija za koroško in podravje, sedež. JASMINA DETELA

Nekateri dvignili plače vsem zaposlenim

Minimalna plača v tej državi ni problem. "Problem pri nas so plače. Zaradi dviga minimalne plače se je pokazalo, kako majhne so razlike med posameznimi plačami v podjetju. Zdaj, ko se je minimalna plača dvignila za 60 evrov ali več, imamo kar naenkrat polovico ljudi z enakimi plačami ne glede na izkušnje, izobrazbo, delovno dobo ... Zagotovo bo nastal pritisk za dvig vseh plač," je dejala Jerkičeva in napovedala, da bodo prizadevanja za dvig minimalne plače nadaljevali.

Prizadevanja za dvig minimalne plače bodo nadaljevali

"Januarja prihodnje leto bo nov dvig minimalne plače. Po novem bo odvisna od minimalnih življenjskih stroškov, ki jih določa država vsakih pet let. Nazadnje so bili določeni leta 2017. Trdimo, da 612 evrov, kolikor so trenutno določeni, ni pravi znesek minimalnih življenjskih stroškov. Januarja prihodnje leto bo minimalna plača za najmanj 20 in največ 40 odstotkov višja od minimalnih življenjskih stroškov in bo blizu tisoč evrov ali čez," je povedala Jerkičeva.

Čezmerne obremenitve zaposlenih

Na sedežu območne organizacije ZSSS za Koroško v Slovenj Gradcu so opravili tudi posvet s sindikalnimi zaupniki te regije. Ti so izpostavili težave zaradi pomanjkanja delavcev, posledica tega so čezmerne obremenitve zaposlenih. Zaupniki so opozorili še na problem neenakopravnih plačil v smislu, da delavci, ki se zaposlijo kasneje, prejemajo višje plače. Kot je povedal **Boštjan Medik**, izvršni sekretar za teritorialno organiziranost pri ZSSS, je beseda tekla tudi o t. i. uravnalovki v plačnem sistemu, ki je posledica uveljavitve zakona o minimalni plači. "Vsaj tretjina prisotnih sindikalnih zaupnikov je povedala, da je delodajalec že spremenil plačni model, da so dvigovali tudi ostale plače, ne le minimalnih, da razbijejo uravnalovko. Pričakujemo, da bo do konca leta tega še več. V tem letu bomo aktivni pri pogajanjih za kolektivne pogodbe in za dvig osnovnih plač po tarifnih razredih. Pričakujemo dvig plač predvsem za 6. in 7. tarifni razred, saj je nemalo kje minimalna plača v 5. in celo 6. tarifnem razredu. Marsikje celo višja izobrazba pade pod minimalno plačo," pravi Medik.

Največ nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače pričakujejo tam, kjer so plače nizke. To so **gradbeništvo**, pohištvena industrija in lesarstvo. V ZSSS napovedujejo še, da bodo delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, kazensko ovadili.

Takega primera doslej še niso imeli.

Novi terenski organizator

"Med nalogami sem si zadal, da bom vzdrževal in krepil sindikalno mrežo. Velika želja je vstopiti v podjetja, kjer še nismo prisotni," je odločen novi terenski organizator ZSSS OO Podravje in Koroška **Jaka Šilak**, ki je to funkcijo prevzel konec lanskega leta, po upokojitvi **Lojzeta Raška**. Na kratko je strnil tudi razmere v koroških družbah. "V podjetjih, kjer smo sindikati prisotni, večjih pretresov zadnje čase ni. Kot kaže, se je regija pobrala iz kriz in stečajev. Upam, da bo tako tudi ostalo. So pa nekatere zadeve z delodajalci, ki jih je treba usklajevati in reševati. Trenutno je največja minimalna plača," je dejal Šilak.

Zidana gradnja odporna in trdna kot kamen kost

ODPRI GALERIJO

SHUTTERSTOCK

Sanja Verovnik

20.02.2020, 01.01

Kljub vse večji priljubljenosti montažnih hiš še vedno marsikdo prisega na klasično masivno oziroma zidano gradnjo. Za zidane hiše se najbolj uporabljajo opeka, betonski zidaki in bloki iz porobetona,

zadnje čase pa tudi termoopeka.

Gradbeni materiali za zidane hiše se med seboj razlikujejo po toplotni prevodnosti, kljub temu pa se dajo z vsemi zidati tudi pasivne in nizkoenergijske hiše. Pogoj je le, da posameznemu materialu prilagodimo debelino toplotne izolacije; tisti z večjo toplotno prevodnostjo potrebujejo debelejšo toplotno izolacijo, tisti z manjšo pa tanjšo. Pomembna dejavnika pri odločitvi o materialu sta tudi način zidanja in čas, potreben za sušenje zidov. Na to, da je izbor materiala za gradnjo danes zelo pomemben, opozorijo v podjetju Wienerberger. Ne nazadnje, pravijo, hišo večinoma gradimo le enkrat v življenju. In še, da je zagotovo želja in cilj vsakega investitorja, da zgradi kakovosten in trajen objekt, v katerem bodo prijetne razmere za bivanje ter čim manjši stroški vzdrževanja, ogrevanja in hlajenja.

Termoopeka

Razvoj je v **gradbeništvu** prinesel tudi tako imenovane termoopečne zidake. Zanje so značilne boljše toplotnoizolacijske lastnosti oziroma boljša toplotna prevodnost in prehodnost. To proizvajalci dosežejo z načinom izdelave, pri katerem glini dodajo žagovino, ki med pečenjem zogleni in za sabo pusti zračne mehurčke. Toplotnoizolativna brušena opeka debeline 38 centimetrov ima tako toplotno prevodnost 0,13 W/mK, zid iz brušene termoopeke pa toplotno prehodnost 0,31 W/m²K. Če upoštevamo še deset centimetrov izolacije, pa 0,17 W/m²K. S termoopeko sezidamo hišo hitreje kot s klasično, primerna pa je tudi za energijsko učinkovito

gradnjo, saj ima manjši odtis CO₂ in dobre toplotnoizolacijske vrednosti. Proizvajalci pravijo, da dobro akumulira toploto, zaradi česar se zidovi poleti počasi ogrevajo, pozimi pa počasneje hladijo.

Staro opeko lahko očistimo in uporabimo ponovno

Še vedno je v Sloveniji veliko tistih, ki prisegajo na tradicionalno gradnjo hiše, s klasično opeko. Dejstvo je, da je to tradicionalni naravni ekološki material iz gline, ki ga lahko v celoti recikliramo, hkrati pa je cenovno zelo dostopen. V Wienerbergerju pojasnijo, da lahko staro opeko očistimo in spet uporabimo za tlakovanje, obzidavo kletnih prostorov ali zunanjih in notranjih kaminov. Konec koncev pa so opeko, sušeno na soncu, na Bližnjem vzhodu uporabljali že 8000 let pred našim štetjem, z žgano opeko pa so v Indiji zidali že okoli 5000 let pred našim štetjem. In kaj se danes uporablja za gradnjo? Za zidano hišo se večinoma še vedno uporabljajo opečni zidaki, ki jih lahko vgrajujemo s klasično ali izolativno malto, če pa se odločimo za brušene opečne zidake, jih lepimo, pravijo pri Wienerbergerju. Razložijo, da opeka kot naravni material z dobro paroprepustnostjo omogoča naravno regulacijo vlage in s tem ugodno bivalno klimo. Prav to pa je tudi ena večjih prednosti opečne gradnje. "Poleti je v prostorih prijetno hladno, pozimi toplo. Masivna opečna konstrukcija zagotavlja varen dom, saj je negorljiva in potresno varna. Zidaki debeline 29 centimetrov, ki jih običajno uporabimo pri gradnji družinske hiše, imajo toplotno prevodnost 0,61 W/mK, stena iz njih pa ima toplotno prehodnost 1,55 W/m²K. Če jo toplotno izoliramo z desetimi centimetri izolacije, dosežemo toplotno prehodnost 0,29 W/m²K. Zaradi načina gradnje s klasičnimi zidaki, ki vključuje tudi sušenje malte, povprečno družinsko hišo lahko zgradimo v približno mesecu dni," še sklenejo pri Wienerbergerju.

Porobeton ni navaden beton, saj je kot material veliko lažji in predvsem veliko bolj toplotnoizolativen. Proizveden je iz naravnih surovin (pesek, apno, cement in voda). EPR

Beton v industriji in gradbeni panogi

Vse bolj priljubljen v **gradbeništvu** pa je zadnja leta tudi beton, še en naravni gradbeni material, ki ga zaznamujejo trdnost, trajnost, negorljivost in odpornost proti vlagi. Kot pojasnijo v družbi Xella porobeton SI, je beton eden temeljnih materialov v **gradbeništvu**, sestavljen iz mešanice agregatov, vode, kemičnega dodatka in cementa. Tako se glasi preprosta definicija pojma, za katero se skriva zapleten in kompleksen proces, ki vodi do najkakovostnejših betonskih izdelkov.

Ugodne temperature pozimi in poleti

Znanstveniki v raziskovalnem centru Viva park že več kot tri leta raziskujejo gibanja temperatur v vseh vzorčnih hišah. To je največji raziskovalni projekt za primerjavo gradbenih materialov v Evropi. Raziskovalci so simulirali 48-urno odpoved ogrevanja v vzorčnih hišah. Razlike v akumulacijski zmogljivosti posameznih zidnih struktur so bile precejšnje. Po dveh dneh izklopa ogrevanja je neizolirana opečnata hiša (simulacija starejše stavbe, opeka 25 cm) dosegla sobno temperaturo le 4 °C in temperaturo na površini notranje stene 1 °C. Izolirane opečne in betonske hiše so ohranile temperaturo notranjega zraka in stene med 14 in 17 °C. Osnova za dobro počutje v hiši je stabilna temperatura zraka in sten ter čim manjša razlika med njima. In kaj so meritve pokazale v poletnih mesecih? Da toplotna izolacija ščiti pred poletnim pregrevanjem. Čeprav so se zunanje temperature povzpele na 36 °C, so temperature v masivnih opečnih in betonskih hišah ostale med 24 in 27 °C. V neizolirani hiši iz 25-centimetrske opeke so rezultati meritev pokazali nasprotno. Temperatura zraka v notranjosti je bila okoli 30 °C. (Vir: Baumit)

Pri gradnji hiše se beton najbolj pogosto uporablja za plošče med nadstropji, nosilne stene in kletne prostore, saj ima slabše toplotnoizolacijske lastnosti in je neprepusten za vodno paro. Za kletne prostore ali gradnjo konstrukcijskih elementov bomo izbrali betonske zidake, cepljene zidake pa predvsem za ograje in škarpe. Betonski zidaki, imenovani tudi votlaki, se, zapolnjeni z malto in dodatno ojačeni z armaturo, največkrat uporabljajo za izvedbo vkopanih kleti, sploh na terenih, kjer so pritiski na kletni zid povečani, na primer pri nestabilni zemljini. Zaradi slabše toplotne izolativnosti jih v nadzemnih etažah skoraj ne uporabljamo, pojasnjujejo v družbi Xella porobeton SI. Za

izdelke iz betona je nekoč veljalo, da jih najdemo samo kot gradbeni material za objekte, zdaj pa vse bolj prehajajo v druge panoge, predvsem v industrijo, kjer so izpostavljeni ekstremnim vplivom, kot so kisline, močne vibracije, visoke temperature, zemeljski pritiski.

Za izdelke iz betona je nekoč veljalo, da jih najdemo samo kot gradbeni material za industrijske objekte, zdaj pa vse bolj prehajajo tudi v hiše. EPR

Samograditelji se odločajo za bloke iz porobetona

Vse več investorjev se v zadnjem času odloči za gradnjo družinske hiše z zidaki iz porobetona oziroma penjenega betona, ki so narejeni iz kremenčevega peska, apna, cementa in vode. Njihova izdelava poteka pri bistveno nižji temperaturi kot izdelava opeke, mogoče pa jih je tudi stoo odstotno reciklirati, zato imajo majhen odtis CO₂. Pri gradnji hiše se bomo zanje odločili predvsem zaradi dobre toplotne izolativnosti pa tudi

hitre in suhe gradnje, razložijo v družbi Xella porobeton SI in nadaljujejo: "Zid iz zidakov porobetona debeline 40 centimetrov, ki ima toplotno prehodnost 0,24 W/m²K, sploh ne potrebuje dodatne toplotne izolacije, temveč se fasada zgolj zaključí z zunanjim ometom in zaključnim slojem. Zidake med seboj lepimo z malto debeline dva do tri milimetre."

Opeka je tradicionalen in naraven material, ki ponuja trdnost in obstojnost ter nas s svojo akumulacijsko sposobnostjo toplote poleti varuje pred vročino in pozimi ped mrazom. CANSTOCKPHOTO

Porobeton je bistveno lažji od opeke, kar mu v kombinaciji s sistemskimi rešitvami, ki nadomeščajo zamudna tesarska dela, omogoča, da je gradnja kar dvainpolkrat hitrejša od klasične opečne gradnje. Elementi se dopolnjujejo in omogočajo preprosto žaganje, rezanje, oblikovanje. Ostanke prihranimo in porabimo pozneje. Za zidanje uporabljamo le tankoslojno lepilno malto, zato je gradbišče bolj urejeno in čisto, še pojasnijo pri Wienerbergerju. Za zidake iz porobetona se bomo odločili tudi, če gradimo kot samograditelji, saj omogočajo preproste posege od izdelave inštalacijskih kanalov in vrtanja do sidranja in nameščanja vložkov. Kljub temu da je lahek material, je potresno varen in odporen proti ognju.

Stara opeka, iz kakršne so nekoč gradili hiše, je danes priljubljena kot material za ponovno uporabo. Očiščeno lahko uporabimo za oblikovanje interierja, tlakovanje, obzidavo okrasnih gredic na vrtu ...
JASNA MARIN

Razvoj sledi trendom trajnostne gradnje

V družbi Xella porobeton SI še razložijo, da razvoj gradbenih materialov seveda sledi trendom trajnostne gradnje, torej tako z vidika značilnosti materiala, ki zagotavljajo zadostno toplotno izolativnost in ugodno bivalno klimo grajenega objekta, kot z vidika recikliranja materiala po njegovi uporabi. Večinoma tu izstopajo materiali iz naravnih surovin, ki so hkrati negorljivi, pravijo. In kakšni so trendi pri zidanih hišah? "Največje zanimanje je za nizkoenergijske hiše enostavnih oblik, zaradi prostorskih aktov še vedno največkrat s klasično dvokapnico. Hiše imajo od 110 do 160 m² neto površine. Zanje so značilne velike steklene površine (okna), ki z veliko naravne svetlobe pripomorejo k boljšemu bivalnemu udobju," še sklenejo v družbi Xella porobeton SI.

Avstrijska Štajerska: ko ni bilo kmetijskih subvencij, so cene v **gradbeništvu** upadle

Čas branja: 4 min

1

19.02.2020 12:29 Dopoljeno: 19.02.2020 12:30

Vsaka država Evropske unije mora pripraviti svojo strategijo kmetijstva po letu 2020, evropska komisija bo te strategije pregledala in dala k njim pripombe, ki jih bodo članice morale upoštevati; "Skeptičen sem, kaj se bo izcimilo, saj bodo strategije prečesali isti uradniki, ki jih kmetje kritizirajo, da so preveč birokratski," opozarja Christian Jochum iz avstrijske kmetijske zbornice

PETRA ŠUBIC

»Birokracija je ena od najpomembnejših točk skupne kmetijske politike. Več kmetov v Avstriji ne želi več kandidirati za subvencije, saj ne želijo tvegati, da jih po koncu projekta zaradi neke malenkosti kaznujejo. Si predstavljate, da zgradite nov hlev, čez pet let pri reviziji tega projekta pa ugotovijo banalne nepravilnosti in zahtevajo, da vrnete 30 ali 50 tisoč evrov? Kako zmanjšati zbirokratiziranost pri črpanju subvencij, je eden od glavnih izzivov pri reformi skupne kmetijske politike,« pravi Christian Jochum iz avstrijske kmetijske zbornice.

Foto: Petra Šubic

Več iz teme:

[kmetijstvo >](#)

[Christian Jochum >](#)

[Evropska komisija >](#)

[Evropska unija >](#)

Pogajanja o **znesku večletnega proračuna EU za obdobje 2021–2027** bodo glavna tema **jutrišnjega izrednega vrha EU**. Proces bo težaven, saj bo denarja v evropskem proračunu manj, prioritet pa več. Izzivi za Slovenijo so krčenje sredstev pri

koheziji in skupni kmetijski politiki, torej kako bi lahko ostala neto prejemnica evropskih sredstev. O priložnostih in pasteh pri reformi skupne kmetijske politike (SKP) smo se pogovarjali s **Christianom Jochumom** iz avstrijske kmetijske zbornice.

Industrijsko ali ekološko kmetijstvo

Razprave o prihodnji SKP se vrtijo tudi okoli dileme, ali gremo v industrijsko kmetijstvo, da bi pridelali več hrane ob manjši porabi virov, ali povečamo vlaganja v do okolja in živali prijaznejšo pridelavo, kupce pa prepričamo, da plačajo več za hrano, pridelano po višjih standardih. »Vprašanje je, ali se preusmerimo v ekološko kmetovanje in vsem zagotovimo takšno hrano, kot je mercedes med avtomobili, ali postavimo nove minimalne standarde za kmetovanje, denimo o uporabi pesticidov, dobrobiti živali, onesnaževanju zemlje, vode in zraka, za višjo ceno pa omogočimo tudi dostop do hrane, ki je pridelana po višjih standardih,« pravi Jochum.

Politika mora opredeliti merila, da se bo kupec lahko sam odločil, ali želi jesti ekološko ali drugače pridelano hrano. »Namesto da govorimo, kako bi zaostri minimalne standarde, se lahko pogovarjamo, kako bi določili merila za pridelavo, ki prinaša dodano vrednost, in kako bi kmete usposobili, da bi izpolnjevali te zahteve,« dodaja Jochum.

Trgovci skušajo izpolniti pričakovanja kupcev, skoraj vsaka trgovska veriga ima svoj sistem kakovosti. To je v redu, če se razlikovanje kakovosti začne že pri primarni pridelavi, torej pri kmetu, in nadaljuje po vsej prehranski verigi ter je označena na embalaži, da kupec ve, kdaj izbere meso iz proste reje, kdaj sir iz senenega mleka ... »Politika naj določi skupna merila za razlikovanje kakovosti, ki jih bodo lahko trgovske verige upoštevale pri svojih sistemih kakovosti,« poudarja sogovornik.

Zbirokratizirani uradniki bodo prečesali nacionalne strategije

O tem vprašanju protestirajo potrošniške in kmečke organizacije po Evropi, pri reformi SKP pa je v osredju nekaj drugega. Vsaka država članica bo oblikovala svojo strategijo kmetijstva po letu 2021 s cilji in ukrepi, ki bodo subvencionirani. A to še ne pomeni, da

bo SKP po letu 2021 učinkovitejša. »**Evropska komisija** bo pregledala vse nacionalne strateške načrte in dala pripombe, ki jih bodo članice morale upoštevati. Skeptičen sem, kaj se bo izcimilo, saj bodo strategije prečesali isti uradniki, ki jih kmetje kritizirajo, da so preveč birokratski,« se boji sogovornik.

Administracija bo v rokah posamezne članice Unije

Kmetje z vseh koncev **Evropske unije** se pritožujejo, da črpanje subvencij in podpor zahteva preveč birokracije. Zaradi teh očitkov je evropska komisija sklenila, da sistem administriranja – oddaja in obdelava vlog za podpore, dokazovanje upravičenih stroškov za izplačilo podpor in nadzor nad podprtimi projekti – prepusti posameznim državam. V Bruslju so določili le glavne cilje, vse drugo – izbor ukrepov – pa bo v rokah članic in opisano v strateškem načrtu. Ko bo evropska komisija odobrila posamezni strateški načrt, ga lahko država samostojno uresničuje. »Vseh sedem let države ne bodo dobile revizije evropske komisije, bodo pa vsako leto morale poročati o napredku pri izpolnjevanju ciljev iz strateškega načrta,« razlaga Jochum.

Avstrijski kmetje raje ne uveljavijo subvencij

Gre reforma SKP v pravo smer, kaj bodo avstrijski kmetje z njo pridobili? »Po mojih izkušnjah je administracija ena od najpomembnejših točk SKP. Več kmetov v Avstriji ne želi več kandidirati za subvencije, ker s tem tvegajo, da jih po koncu projekta zaradi neke malenkosti kaznujejo. Si predstavljate, da zgradite nov hlev, čez pet let pri reviziji tega projekta pa ugotovijo nepravilnosti in zahtevajo, da vrnete 30 ali 50 tisoč evrov? Tak izid je za kmete preveč tvegan ...,« povzema Jochum.

Nacionalne agencije, kot je AMA v Avstriji ali agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja v Sloveniji, ki objavljajo razpise in pregledujejo dokumentacijo za izplačilo podpor, se na očitke kmetov, da so preveč birokratske, izgovarjajo, da jih k strožjim zahtevam silijo revizorji iz Bruslja, ki kontrolirajo njihovo delo.

Zmeda pri kršitvah ob črpanju subvencij

»Nesprejemljivo je, da lahko evropska komisija in računsko sodišče pri reviziji ugotovita različne nepravilnosti, komu lahko kmet verjame?« opozarja Jochum. Da je nacionalna administracija na varni strani, strogo presoja, ali kmetje dosledno sledijo poslovnemu načrtu za projekte, podprte tudi z evropskim denarjem. »Veliko primerov poznam, ko so uradniki od kmetov zahtevali podrobnosti, ki v razpisu in drugih predpisih niso navedene. Kmete je treba razbremeniti nepotrebne birokracije,« poudarja **Christian Jochum**. Večina kmetov je poštena, nekaj pa jih pri subvencijah tudi goljufa, nesmiselno je, da uradniki vse enako strogo nadzirajo. Kaznujejo naj goljufe, dodaja.

Za črpanje evropskega denarja za drugi steber SKP so države članice že doslej najprej oblikovale svojo strategijo, na podlagi te pa program za razvoj podeželja. Ta praksa se po novem prenaša tudi na prvi steber – neposredna plačila.

V teoriji bodo države same izbrale ukrepe za subvencije

»V teoriji imajo države bolj proste roke pri izbiri ukrepov, za katere bodo odobrile kmetijske subvencije. Vprašanje je, kako bo v praksi. Ne vemo, kako dolgo bodo v Bruslju pregledovali strategije vsake države. Ne vemo, s katerimi kazalniki bodo merili uspešnost pri izpolnjevanju ciljev. Ne vemo, kaj bo, če država ciljev ne bo dosegla. Bojim se, da bodo ti mehanizmi še vedno zelo birokratski. Problematično je tudi to, da bodo nacionalno strategijo kmetijstva pisali isti uradniki, ki dodeljujejo subvencije. Ne verjamem, da bodo pri sprejemanju strategije bolj pragmatični in manj birokratski,« razmišlja Christian Jochum.

Kako kmete razbremeniti birokracije

»Glavni izziv pri reformi SKP je, kako lahko zmanjšamo birokratsko breme, ki ga nosijo kmetje. Drugi izziv pa je denar za kmetijstvo po letu 2021,« pravi Jochum. Evropska sredstva za razvoj podeželja naj bi zmanjšali za 15 odstotkov, kar ob upoštevanju inflacije pomeni, da bo denarja realno za skoraj 30 odstotkov manj. »Tudi za programsko obdobje 2014–2020 so govorili, da bodo krčili sredstva za prvi steber SKP, nato pa so

zmanjšali sredstva za drugi steber. To pomeni manj denarja za program za razvoj podeželja, velike prejemnice neposrednih plačil, kot so Nemčija, Velika Britanija in Francija, so lobirale za ohranitev teh sredstev,« o negotovostih razmišlja Jochum.

Ob napovedanem krčenju denarja za subvencije in izbruhu bolezni med kmeti vzniknejo grožnje in strahovi. Kmetijska politika v Avstriji jim daje občutek, da je na njihovi strani in da jim bo pomagala premagati težave. Tak občutek kmetom daje tudi kmetijska zbornica, kmetje ji zaupajo, zaupajo pa tudi kmetijskemu ministrstvu.

Ko ni kmetijskih subvencij, se cene v **gradbeništvu znižajo**

Bi avstrijske kmetije preživele brez subvencij? »Če bi kmetijske subvencije, zlasti neposredna plačila, odpravili v letu ali dveh, bi kmetje hitro ugotovili, da morajo več zaslužiti na trgu, in bi dvignili cene. Ko na prehodu iz enega v drugo programsko obdobje dve leti na avstrijskem Štajerskem ni bilo novih razpisov iz programa za razvoj podeželja, so cene v **gradbeništvu** upadle za deset odstotkov. To pomeni, da s kmetijskimi subvencijami posredno podpiramo tudi **gradbeništvo** in druge panoge,« sklene Christian Jochum.

Avstrijska Štajerska: ko ni bilo kmetijskih subvencij, so cene v **gradbeništvu** padle

Čas branja: 4 min

0

19.02.2020 12:29 Dopolnjeno: 19.02.2020 12:30

Vsaka država evropske unije mora pripraviti svojo strategijo kmetijstva po letu 2020, evropska komisija bo te strategije pregledala in nanje podala pripombe, ki jih bodo članice morale upoštevati. Skeptičen sem, kaj se bo izcimilo, saj bodo strategije prečesali isti uradniki, ki jih kmetje kritizirajo, da so preveč birokratski, opozarja Christian Jochum iz avstrijske kmetijske zbornice

PETRA ŠUBIC

»Birokracija je ena od najpomembnejših točk skupne kmetijske politike. Več kmetov v Avstriji ne želi več kandidirati za subvencije, saj ne želijo tvegati, da jih po koncu projekta zaradi neke malenkosti kaznujejo. Si predstavljate, da zgradite nov hlev, čez pet let pri reviziji tega projekta pa ugotovijo banalne nepravilnosti in zahtevajo, da vrnete 30 ali 50 tisoč evrov? Kako zmanjšati zbirokratiziranost pri črpanju subvencij, je eden od glavnih izzivov pri reformi skupne kmetijske politike,« pravi Christian Jochum iz avstrijske kmetijske zbornice.

Foto: Petra Šubic

Več iz teme:

[kmetijstvo >](#)[Christian Jochumom >](#)[Evropska komisija >](#)[Christian Jochum >](#)

Pogajanja o **velikosti večletnega proračuna EU za obdobje 2021–2027** bodo glavna tema **jutrišnjega izrednega vrha EU**. Pogajanja bodo težavna, saj bo denarja v evropskem proračunu manj, prioritet pa več. Izzivi za Slovenijo so krčenje sredstev pri

koheziji in skupni kmetijski politiki ter kako bi ostala neto prejemnica evropskih sredstev. O priložnostih in pasteh pri reformi skupne kmetijske politike (SKP) smo se pogovarjali s **Christianom Jochumom** iz avstrijske kmetijske zbornice.

Industrijsko ali ekološko kmetijstvo

Razprave o prihodnji SKP se vrtijo tudi okoli dileme, ali gremo v industrijsko kmetijstvo, da bi pridelali več hrane ob manjši porabi virov, ali povečamo vlaganja v do okolja in živali prijaznejšo pridelavo, kupce pa prepričamo, da plačajo več za hrano, pridelano po višjih standardih. »Vprašanje je, ali se preusmerimo v ekološko kmetovanje in vsem zagotovimo takšno hrano, kot je mercedes med avtomobili, ali postavimo nove minimalne standarde za kmetovanje, denimo o uporabi pesticidov, dobrobiti živali, onesnaževanju zemlje, vode in zraka, za višjo ceno pa omogočimo tudi dostop do hrane, ki je pridelana po višjih standardih,« pravi Jochum.

Politika mora opredeliti merila, da se bo kupec lahko sam odločil, ali želi jesti ekološko ali drugače pridelano hrano. »Namesto da govorimo, kako bi zaostri minimalne standarde, se lahko pogovarjamo, kako bi definirali merila za pridelavo, ki prinaša dodano vrednost, in kako bi kmete usposobili, da bi izpolnjevali te zahteve,« dodaja Jochum.

Trgovci skušajo izpolniti pričakovanja kupcev, skoraj vsaka veriga ima svoj sistem kakovosti. To je ok, če se razlikovanje kakovosti začne že pri primarni pridelavi, torej pri kmetu, in nadaljuje po vsej prehranski verigi ter je označena na embalaži, da kupec ve, kdaj izbere meso iz proste reje, kdaj sir iz senenega mleka ... »Politika naj definira skupna merila za razlikovanje kakovosti, ki jih bodo lahko trgovske verige upoštevale pri svojih sistemih kakovosti,« poudarja sogovornik.

Zbirokratizirani uradniki bodo prečesali nacionalne strategije

O tem vprašanju protestirajo potrošniške in kmečke organizacije po Evropi, pri reformi SKP pa je v osredju nekaj drugega. Vsaka država članica bo oblikovala svojo strategijo

kmetijstva po letu 2021 s cilji in ukrepi, ki bodo subvencionirani. A to še ne pomeni, da bo SKP po letu 2021 učinkovitejša. »**Evropska komisija** bo pregledala vse nacionalne strateške načrte in dala pripombe, ki jih bodo članice morale upoštevati. Skeptičen sem, kaj se bo izcimilo, saj bodo strategije prečesali isti uradniki, ki jih kmetje kritizirajo, da so preveč birokratski,« dodaja sogovornik.

Administracija bo v rokah vsake članice unije

Kmetje z vseh koncev evropske unije se pritožujejo, da jim črpanje subvencij in podpor prinaša preveč birokracije. Zaradi teh očitkov je evropska komisija sklenila, da sistem administriranja – oddaje in obdelave vlog za podpore, dokazovanja upravičenih stroškov za izplačilo podpor in nadzora nad podprtimi projekti – prepusti vsaki državi. V Bruslju so določili le glavne cilje, vse drugo – izbor ukrepov - pa bo v rokah članic in opisan v strateškem načrtu. Ko bo evropska komisija odobrila strateški plan, lahko države samostojno uresničujejo svoj strateški načrt. Vseh sedem let države ne bodo dobile revizije evropske komisije, bodo pa vsako leto morale poročati o napredku pri izpolnjevanju ciljev iz strateškega načrta,« poudarja Jochum.

Avstrijski kmetje raje ne uveljavijo subvencij

Gre reforma skupne kmetijske politike v pravo smer, kaj bodo avstrijski kmetje z njo pridobili? »Po mojih izkušnjah je administracija ena od najpomembnejših točk SKP. Več kmetov v Avstriji ne želi več kandidirati za subvencije, ker je tveganje, da bi jih po koncu projekta zaradi neke malenkosti kaznovali. Si predstavljate, da zgradite nov hlev, čez pet let pri reviziji tega projekta pa ugotovijo nepravilnosti in zahtevajo, da vrnete 30 ali 50 tisoč evrov? Tak izid je za kmete preveč tvegan ...,« povzema Jochum.

Nacionalne agencije, kot je AMA v Avstriji ali agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja v Sloveniji, ki objavljajo razpise in pregledujejo dokumentacijo za izplačilo podpor, se na očitke kmetov, da so preveč birokratske, izgovarjajo, da jih k strožjim zahtevam silijo revizorji iz Bruslja, ki kontrolirajo njihovo delo.

Zmeda pri kršitvah ob črpanju subvencij

»Nesprejemljivo je, da lahko evropska komisija in računsko sodišče pri reviziji ugotovita različne nepravilnosti, komu lahko kmet verjame?« opozarja Jochum. Da je nacionalna administracija na varni strani, strogo presoja, ali kmetje dosledno sledijo poslovnemu načrtu za projekte, podprte tudi z evropskim denarjem. »Veliko primerov poznam, ko so uradniki od kmetov zahtevali podrobnosti, ki v razpisu in drugih predpisih niso navedene. Kmete je treba razbremeniti nepotrebne birokracije,« poudarja **Christian Jochum**. Večina kmetov je poštenih, nekaj pa jih pri subvencijah tudi goljufa, nesmiselno je, da uradniki vse enako strogo nadzirajo. Kaznujejo naj goljufe, dodaja.

Za črpanje evropskega denarja za drugi steber skupne kmetijske politike so države članice že doslej najprej oblikovale svojo strategijo, na podlagi te pa program za razvoj podeželja. Ta praksa se po novem prenaša tudi na prvi steber – neposredna plačila.

V teoriji bodo države same izbrale ukrepe za subvencije

»V teoriji imajo države bolj proste roke pri izbiri ukrepov, za katere bodo odobrile kmetijske subvencije. Vprašanje je, kako bo v praksi. Ne vemo, kako dolgo bodo v Bruslju pregledovali strategije vsake države. Ne vemo, s katerimi kazalniki bodo merili uspešnost pri izpolnjevanju ciljev. Ne vemo, kaj bo, če država ciljev ne bo dosegla. Bojim se, da bodo ti mehanizmi še vedno zelo birokratski. Problematično je tudi to, da bodo nacionalno strategijo kmetijstva pisali isti uradniki, ki dodeljujejo subvencije. Ne verjamem, da bodo pri sprejemanju strategije bolj pragmatični in manj birokratski,« razmišlja Christian Jochum.

Kako kmete razbremeniti birokracije

»Glavni izziv pri reformi SKP je, kako lahko zmanjšamo birokratsko breme, ki ga nosijo kmetje. Drugi izziv pa je denar za kmetijstvo po letu 2021,« pravi Jochum. Evropska sredstva za razvoj podeželja naj bi zmanjšali za 15 odstotkov, kar ob upoštevanju inflacije pomeni, da bo denarja realno za skoraj 30 odstotkov manj. »Tudi za programsko

obdobje 2014-20 so govorili, da bodo krčili sredstva za prvi steber skupne kmetijske politike, nato pa so zmanjšali sredstva za drugi steber. To pomeni manj denarja za program za razvoj podeželja, velike prejemnice neposrednih plačil, kot so Nemčija, Velik Britanija in Francija, lobirale za hranitev teh sredstev,« o negotovostih pravi Jochum.

Ob napovedanem krčenju denarja za subvencije in izbruhu bolezni med kmeti vzniknejo grožnje in strahovi. Kmetijska politika v Avstriji jim daje občutek, da je na njihovi strani in da jim bo pomagala premagati težave. Tak občutek kmetom daje tudi kmetijska zbornica, kmetje ji zaupajo, zaupajo pa tudi kmetijskemu ministrstvu.

Ko ni kmetijskih subvencij, se cene v **gradbeništvu znižajo**

Bi avstrijski kmetije preživel brez subvencij? »Če bi kmetijske subvencije, zlasti neposredna plačila, ukinili v letu ali dveh, bi kmetje hitro ugotovili, da morajo več zaslužiti na trgu in bi dvignili cene. Ko na prehodu iz enega v drugo programsko obdobje dve leti na avstrijskem Štajerskem ni bilo novih razpisov iz programa za razvoj podeželja, so cene v **gradbeništvu** padle za deset odstotkov. To pomeni, da s kmetijskimi subvencijami posredno podpiramo tudi **gradbeništvu** in druge panoge,« sklene Christian Jochum.

FOTO: To so vile v Mariboru z bogato zgodovino, tri izmed njih so naprodaj

Nina Katarina Bračko 19. Februar 2020 06:47v [Lokalno](#)

Razkošne vile v Mariboru skrivajo bogato zgodovino in zanimive zgodbe. Za nekatere izmed dobro skrbijo njihovi lastniki in so prenovljene, medtem ko druge samevajo in so prepuščene propadanju.

V Mariboru imamo mnogo vil, ki so nastale v različnih umetnostnih obdobjih zgodovine. Zgraditi so si jih dali predvsem premožneži, ki so se v 19. stoletju preselili v Maribor. Večina teh vil se nahaja v tako imenovani **četrti vil**, ki je nastala po letu 1871 v okolici Mestnega parka in Ljudskega vrta.

Nekatere izmed meščanskih vil, ki so spomin na čas začetka industrializacije mesta, danes žal samevajo in čakajo boljše čase. Da bi jih rešili pred propadom, so tri mariborske vile trenutno na prodaj. Bi jih kupili?

Vila Transilvanija - vila z najbolj nenavadnim imenom v Mariboru se prodaja za 799.000 evrov

Vila Transilvanija je edinstven objekt, ki izmed vseh mariborskih vil nosi najbolj nenavadno ime. Nahaja se na Mladinski ulici. Vilo Transilvanijo je leta 1910 postavil arhitekt **Fritz Friedrigger** zase in za svojo družino. Poimenoval jo je po pokrajini, kjer se je rodil.

Arhitekt Friedrigger je v svojem času v Mariboru zasnoval okoli 75 hiš. Družina je v vili živela do leta 1920, ko so se zaradi protinemškega razporeženja v povojnem Mariboru preselili v Gradec. Po tem jo je kupil mariborski trgovec Josip Škerlec.

Hiša obsega klet, pritličje, nadstropje ter prostorno podstrešje. Samo pročelje stavbe krasi čudovito kiparsko okrasje, med drugim tudi sončna ura, okrašena z reliefom. Okrasje na fasadi prikazuje alegorijo umetnostnih dejavnosti, kot so slikarstvo, kiparstvo, **gradbeništvo** in arhitektura. S tem nakazuje na dejavnost s katero se ukvarja lastnik, torej Friedrigger.

Stavba je trenutno zapuščena in počasi propada, saj že dolgo časa neuspešno išče nove lastnike. Na [Bolhi](#) se stavba prodaja za 799.000 evrov.

Za 870.000 evrov naprodaj luksuzna vila pod Kalvarijo

V stavbi, ki se nahaja na stičišču Kajuhove in Kamniške ulice, so trenutno poslovni prostori. Vila je bila zgrajena leta 1901 in je v notranjosti v celoti obnovljena. Na zemljišču ob vili je lepo urejena trata z vrtnim paviljonom, bazenom in okrasnim rastlinjem.

Vila izstopa zaradi majhnega stolpa, ki daje vili videz manjšega dvorca. »Poseben čar daje objektu stolp, ki predstavlja manjšo svetlo pisarno z čudovitim pogledom na vse strani neba,« so zapisali v oglasu na [Bolhi](#).

Objekt je bil v celoti obnovljen leta 2001 in se prodaja, ker lastnica objekta ne živi v Mariboru in ga ne potrebuje. Stavbo je mogoče tudi najeti.

Speča lepota na Vrbanski s ceno 650.000 evrov čaka na kupca

Meščanska secesijska vila v mestni četrti Koroška vrata je bila zgrajena leta 1928. Objekt, ki ga danes prerašča rastlinje, je zgrajen iz kombinacije kamna in opeke.

»Objekt je priključen na električno, vodovodno, kanalizacijsko in plinsko omrežje. Stavba je zdrava, suha in potrebna osvežitve, tako ta speča lepota čaka na ponovno prebujenje,« je še zapisano na [Bolhi](#).

Nekatere vile je doletela boljša usoda

Gradnja vil v Mariboru se je ustavila po drugi svetovni vojni, temu je sledila nacionalizacija velike večine teh vil in sprememba namembnosti. V nekaterih vilah imajo danes svoje prostore vrtci, državni organi, športna društva.

V vili Golob danes domovanje vrtca

Vilo na Kosarjevi ulici je dala zgraditi **Irena Golob**, ki se je v Maribor preselila po moževi smrti. Prvotno je načrtovala izgradnjo manjše le enonadstropne dvostanovajske hiše, vendar so se načrti spremenili, ko se je poročila za arhitektom. Enostavna hiša je tako postala bogato dekorirana vila, s katero je arhitekt oglaševal svoje sposobnosti in znanje.

Za vilo, ki je bila zgrajena leta 1927, je značilno mešanje okrasja, ki pripada različnim historičnim obdobjem. V skladu z baročno tradicijo je osrednji del simetrično zasnovane glavne fasade dekorativno najbolj poudarjen. V vili ima danes svoje prostore vrtec.

Vila Soklič se je skozi čas spreminjala

Vilo Soklič na Kosarjevi ulici sta dala postaviti zakonca **Franc** in **Tusnelda Soklič**, dokončana pa je bila leta 1929. Soklič je bil železniški uradnik in velik posestnik v Mariboru. Izgled vile je skozi čas doživel nekaj vidnejših sprememb. Vila ima tako sedaj nov steklen kubus, prav tako pa sta bila preurejena vhod v vilo in garaža.

Vila na stičišču Mladinske in Strossmajerjeve sije v vsej svoji veličini

Po svojem bogatem okrasju in manjšem stolpu pogled mimoidočega hitro ujame vila v neposredni bližini Ljudskega vrta. Fasada vile je bila pred kratkim obnovljena in tako je ta ponovno zasijala v bogati rumeni barvi.

Panoga raste in se razvija, a težave ostajajo

Lesnopredelovalna industrija

Postaviti bi se morala celotna veriga od gozda do končnega izdelka, meni direktor Inlesa

LJUBLJANA – Lesnopredelovalna panoga v Sloveniji raste ter povečuje dobiček in dodano vrednost na zaposlenega. Panoga vlaga in je v dobri kondiciji, pravi Igor Milavec z Gospodarske zbornice Slovenije. Ta priložnosti vidi v gradnji lesenih stavb in izdelavi pohištva za individualne naročnike, okrepiti pa bi bilo treba žage in proizvodnjo polproizvodov. Sogovorniki iz panoge kot težavo izpostavljajo tudi višje stroške dela zaradi spremembe zakona o minimalni plači.

NEJC GOLE

Slovenska lesna in pohištvena podjetja so leta 2018, za katero so na voljo zadnji podatki Ajpeša, ustvarila 1,4 milijarde evrov prihodkov in 66,2 milijona evrov čistega dobička. Prihodki so se glede na leto prej povečali za desetino, dobiček pa za četrtnino. Ciljni izvozni trgi panoge so predvsem Nemčija, Italija, Avstrija, Hrvaška in Švica.

Dobri rezultati so se verjetno nadaljevali tudi lani, meni Igor Milavec, direktor združenja lesne in pohištvene industrije pri gospodarski zbornici: »Na splošno dobro kaže tudi za naprej. Les je namreč del rešitve okoljske problematike, saj kubični meter lesa absorbira tono ogljikovega dioksida. Gradnja z lesom se je med letoma 2010 in 2018 podvojila, zdaj so trend že kompleksnejše, večnadstropne lesene stavbe.«

Država ne dosega ciljev

Država je leta 2012 sprejela akcijski načrt *Les je lep*, katerega namen je povečanje konkurenčnosti celotne gozdnolesne verige. Med cilji načrta so povečanje poseka in dodane vrednosti v lesnopredelovalni panogi. Ta je leta 2018 dosegla okoli 36.000 evrov, kar je 7,6 odstotka več kot leto prej in več kot v povprečju predelovalne industrije. A dodana vrednost ne dosega evropskega povprečja, ki ga kot cilj do letos postavlja akcijski načrt. Prav tako cilj ne bo dosežen glede števila zaposlenih; leta 2018 je bilo v lesnopredelovalni dejavnosti zaposlenih malo manj kot 11.000 ljudi, cilj do letos pa je 20.000.

Med cilji dokumenta *Les je lep* je tudi postavitve ali posodobitev treh velikih žag za iglavce in petih žag za listavce. Igor Milavec pojasnjuje, da je nekaj naložb bilo. Proizvodnjo je posodobila družba Solis Straža, GH Holding je oživil Gozdarstvo Grča, avstrijsko podjetje MBS Handels je vložilo v žago in predelavo lesa v Starem trgu pri Ložu, Stilles pripravlja naložbo v izdelavo kompozitnih modularnih plošč ... Po drugi strani škotskemu BSW še ni uspelo zagnati investicije v žago na Gomilskem. »Vlaganja so se okrepila, panoga raste in je v dobri kondiciji. Tudi vpis v šole je nad evropskim povprečjem, pomembno je, da mladi vidijo priložnost v delu z lesom,« pravi Milavec.

Skrbi podjetij zaradi minimalne plače

Proizvajalci oken in vrat nimajo težav s preskrbo z materialom, pojasnjuje Andrej Mate, direktor Inlesa, ki ves material kupi v Sloveniji. »Postaviti bi se morala celotna veriga od gozda do končnega izdelka. Postaviti zgolj žago in namesto hloda prodati desko je premajhen korak in v dodani vrednosti ne pomeni skoraj nič. V Sloveniji primanjkuje lesne predelave, ki pa se ne razvije zaradi visokih stroškov dela in nefleksibilne delovnopravne zakonodaje. Manjka celovita strategija za izboljšanje razmer poslovanja,« opozarja Mate.

Ta svari, da bosta dvig minimalne plače in predvsem izločitev dodatkov iz nje povzročila postopno zmanjševanje števila delovnih mest. »Pri tem se proizvajalci oken in vrat srečujemo s tekmeči iz vzhodne Evrope, predvsem Poljske, ki so bolj konkurenčne države. V Evropi so kapacitete proizvodnje dvainpolkrat večje od potreb. Povpraševanja je dovolj, a je posel zaradi konkurence težje dobiti kot pred časom,« pojasnjuje Mate.

Kje so priložnosti za lesno industrijo

»Akcijski načrt bi bilo treba posodobiti, saj sedanji zaradi sprememb ni več aktualen. Vizija ostaja enaka, torej da se čim več slovenskega lesa do čim višje stopnje predela

v Sloveniji,« poudarja Milavec. Po njegovem mnenju je priložnost v gradnji z lesom; konzorcij podjetij iz različnih sektorjev je sposoben zgraditi kompleksne, pametne lesene stavbe. Cilj za slovensko pohištveno industrijo bi moralo biti individualno pohištvo. »Za serijske izdelke je Slovenija predraga in težko tekmuje s proizvajalci pohištva iz držav s cenejšo delovno silo,« pravi Milavec. Pri tem pa je treba okrepiti primarni del lesne predelave, torej žage in proizvodnjo polproizvodov.

Slovenija uvaža les iz Avstrije in Italije

Gozdarji so lani v slovenskih gozdovih posekali 5,3 milijona kubičnih metrov dreves, kažejo prvi podatki Zavoda za gozdove Slovenije. To je manj kot v minulih letih, ko so poseki znašali okoli šest milijonov kubičnih metrov. Vzrok za manjši posek so ujme v Evropi in napadi podlubnikov, kar je znižalo cene lesa.

Tudi Janez Marinčič, lastnik žage v Pivki, ugotavlja, da na lesarski trg močno vplivajo ujme po Evropi: »V Italijo smo les redno izvažali. Zdaj ga Slovenija uvaža iz Avstrije, Češke, Italije. Zaradi številnih ujm v Evropi in presežkov lesa so namreč cene hlodovine močno padle.« Marinčič poudarja, da slovenska lesnopredelovalna industrija žagan les in lesne proizvode prodaja na istih trgih kot tuja konkurenca: »Vendar imamo v Sloveniji surovino bistveno dražjo kot Avstrijci, Čehi, Bavarci, Italijani. Pri nas cene niso toliko padle. Z domačim lesom mora država kot lastnica najboljših gozdov podpreti razvoj domače gozdnolesne verige in s tem ustvariti nova delovna mesta, zlasti na ruralnih območjih. Hkrati je treba enako obravnavati domače in tuje investitorje, še posebej pri investicijah za višjo stopnjo predelave.«

- Nevarnost zmanjševanja števila delovnih mest.
- Gozdarji so lani posekali 5,3 milijona kubičnih metrov dreves.
- Kar nekaj investicij v lesnopredelovalni panogi.

26,7

odstotka višji je bil čisti dobiček panoge leta 2018 kot leto prej

Postaviti le žago in namesto hloda prodati desko je premajhen korak in v dodani vrednosti ne pomeni skoraj nič.

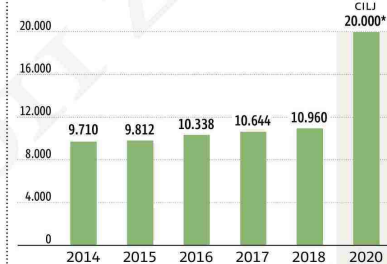
Slovenska lesna industrija povečuje prihodke, dobiček in dodano vrednost. Težava so naraščajoči stroški dela. FOTO VORANC VOGEL

Lesnopredelovalna panoga

POSLOVANJE
v milijonih evrov

ŠTEVILO ZAPOSLENIH

Posek lesa

v milijonih kubičnih metrov

DELO Vir: Alpes, preračuni Delo, Surs, Zavod za gozdarstvo

* cilj v akcijskem načrtu Les je lep

Preglejte, ali vam plačo obračunajo prav

Jasmina Detela Jaka Šilak, Lidija Jerkič in Boštjan Medik, Zveza svobodnih sindikatov. Največ nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače pričakujejo tam, kjer so plače nizke.

Aktualno

Jutri je dan sindikalnih odprtih vrat tudi v Slovenj Gradcu. Vabljeni so člani in nečlani sindikata, s seboj pa morajo prinesiti letošnjo plačilno listo in vsaj eno iz lanskega leta ter pogodbo o zaposlitvi.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) pripravlja jutri, 20. februarja, dan odprtih vrat v sindikalnih pisarnah po Sloveniji. Preverjali bodo pravilnost izvajanja zakona o minimalni plači, torej ali so bile te obračunane prav, pa tudi vse druge pravice v zvezi z delovnim razmerjem. Spomnimo, da od 1. januarja veljajo določbe novele zakona o minimalni plači, ki zvišujejo to plačo z 886,63 na 940,58 evra bruto in iz nje izvezemajo dodatke. Svetovanje bo potekalo individualno na 14 izpostavah, tudi slovenjgraški. Med 9. in 17. uro vabijo tako člane kot nečlane sindikata. S seboj naj prinesejo vsaj dve plačilni listi, februarско in tudi plačilno listo iz lanskega leta, pogodbo o zaposlitvi in morebitne anekse.

Kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni

Lidija Jerkič, predsednica ZSSS, pravi, da zaposleni ne poznajo sistema obračunavanja plač, zlasti v zasebnem sektorju je to velik problem. Še vedno ne ločijo med osnovno in minimalno plačo, begajo jih tudi dodatki: "Pri dosedanjih preverjanjih na terenu smo ugotovili nekatere nepravilnosti. Ne le pri načinu obračunavanja minimalne plače, ampak tudi pri nadomestilih, denimo za krajši dopust ali bolniško odsotnost, ki jih nekateri delodajalci obračunavajo od napacnih osnov."

Dosedanja praksa kaže, da je veliko delodajalcev upoštevalo spremembe plačnega sistema. Pri delodajalcih, pri katerih je organiziran sindikat, so bili popravki podjetniških kolektivnih pogodb usklajeni z zakonom in plače obračunane pravilno po novi zakonodaji. "Ne znamo pa oceniti, kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni. Glede na vprašanja, ki jih postavljajo posamezniki, opažamo, da je veliko delodajalcev iz dodatkov izločilo dodatek za prisotnost na delu, kar je v redu. To je dodatek, ki ga delavec dobi, če mesečno ni na bolniškem dopustu. To, kar se ni dalo pred petimi leti prepovedati, so zdaj delodajalci storili sami. Marsikje spreminjajo dodatke za delovno dobo, to je stvar, o kateri je težko reči, ali je prav ali ni, treba jo je preveriti. Utegne se zgoditi, da pri marsikaterem delodajalcu februarja ne bo stimulacij. To je način, da dvigneš osnovno plačo, a ne plačaš nič več," opozarja Jerkičeva in dodaja, da so situacije zelo različne, univerzalnega odgovora, kaj je prav in kaj ne, ni mogoče dati. Po njenem mnenju je splošno pravilno, da je najmanj od februarja dalje minimalna plača 940 evrov bruto in da so dodatki, ki so bili do zdaj pod minimalno plačo, iz nje izvzeti.

Jasmina Detela Zveza svobodnih sindikatov, območna organizacija za koroško in podravje, sedež.

Nekateri dvignili plače vsem zaposlenim

Minimalna plača v tej državi ni problem. "Problem pri nas so plače. Zaradi dviga minimalne plače se je pokazalo, kako majhne so razlike med posameznimi plačami v podjetju. Zdaj, ko se je minimalna plača dvignila za 60 evrov ali več, imamo kar naenkrat polovico ljudi z enakimi plačami ne glede na izkušnje, izobrazbo, delovno dobo ... Zagotovo bo nastal pritisk za dvig vseh plač," je dejala Jerkičeva in napovedala, da bodo prizadevanja za dvig minimalne plače nadaljevali.

Prizadevanja za dvig minimalne plače bodo nadaljevali

"Januarja prihodnje leto bo nov dvig minimalne plače. Po novem bo odvisna od minimalnih življenjskih stroškov, ki jih določa država vsakih pet let. Nazadnje so bili določeni leta 2017. Trdimo, da 612 evrov, kolikor so trenutno določeni, ni pravi znesek minimalnih življenjskih stroškov. Januarja prihodnje leto bo minimalna plača za najmanj 20 in največ 40 odstotkov višja od minimalnih življenjskih stroškov in bo blizu tisoč evrov ali čez," je povedala Jerkičeva.

Novi terenski organizator

"Med nalogami sem si zadal, da bom vzdrževal in krepil sindikalno mrežo. Velika želja je vstopiti v podjetja, kjer še nismo prisotni," je odločen novi terenski organizator ZSSS OO Podravje in Koroška **Jaka Šilak**, ki je to funkcijo prevzel konec lanskega leta, po upokojitvi **Lojzeta Raška**. Na kratko je strnil tudi razmere v koroških družbah. "V podjetjih, kjer smo sindikati prisotni, večjih pretresov zadnje čase ni. Kot kaže, se je regija pobrala iz kriz in stečajev. Upam, da bo tako tudi ostalo. So pa nekatere zadeve z delodajalci, ki jih je treba usklajevati in reševati. Trenutno je največja minimalna plača," je dejal Šilak.

Največ nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače pričakujejo tam, kjer so plače nizke. To so **gradbeništvo**, pohištvena industrija in lesarstvo. V ZSSS napovedujejo še, da bodo delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, kazensko ovadili. Takega primera doslej še niso imeli.

Čezmerne obremenitve zaposlenih

Na sedežu območne organizacije ZSSS za Koroško v Slovenj Gradcu so opravili tudi posvet s sindikalnimi zaupniki te regije. Ti so izpostavili težave zaradi pomanjkanja delavcev, posledica tega so čezmerne obremenitve zaposlenih. Zaupniki so opozorili še na problem neenakopravnih plačil v smislu, da delavci, ki se zaposlijo kasneje, prejemajo višje plače. Kot je povedal **Boštjan Medik**, izvršni sekretar za teritorialno organiziranost pri ZSSS, je beseda tekla tudi o t. i. uravnilovki v plačnem sistemu, ki je posledica uveljavitve zakona o minimalni plači. "Vsaj tretjina prisotnih sindikalnih zaupnikov je povedala, da je delodajalec že spremenil plačni model, da so dvigovali tudi ostale plače, ne le minimalnih, da razbijejo uravnilovko. Pričakujemo, da bo do konca leta tega še več. V tem letu bomo aktivni pri pogajanjih za kolektivne pogodbe in za dvig osnovnih plač po tarifnih razredih. Pričakujemo dvig plač predvsem za 6. in 7. tarifni razred, saj je nemalo kje minimalna plača v 5. in celo 6. tarifnem razredu. Marsikje celo višja izobrazba pade pod minimalno plačo," pravi Medik.

O minimalni plači tudi v Novem mestu

PIŠE: STA

ČAS OBJAVE:
19.02.2020 10:05

Novomeška izpostava ZZZS, na Cvelbarjevi ulici

Foto: Dolenjski list, M.M.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) bo v četrtek, 20. februarja, v svojih sindikalnih pisarnah po Sloveniji pripravila dan odprtih vrat, na katerem bodo za delavce preverjali pravilnost izplačila minimalne plače. Kot je na nedavni novinarski konferenci povedala predsednica ZSSS Lidija Jerkič, bo svetovanje individualno.

Strokovne službe ZSSS bodo po besedah Jerkičeve v 14 slovenskih mestih, tudi **na regijskem sedežu Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje v Novem mestu, na Cvelbarjevi ulici**, na razpolago vsem članom in nečlanom sindikata, ki potrebujejo pojasnila glede letošnjega dviga minimalne plače in pomoč pri reševanju težav. Minimalna plača po novem znaša 940 evrov bruto.

Jerkičeva delavcem, ki bodo prišli na dan odprtih vrat, svetuje, naj s seboj prinesejo plačilno listo za letošnji januar, zaradi lažjih primerjav pa tudi nekaj plačilnih list iz leta 2019. Prav tako je treba imeti ob sebi pogodbo o zaposlitvi in morebitne anekse, če so jih delavci ob dvigu minimalne plače prejeli v podpis.

Po oceni Jerkičeve so se na terenu soočili s problematiko nepoznavanja, kaj je osnovna plača in kaj minimalna. Sindikalni zaupniki so jih opozorili tudi na nepravilnosti pri načinu obračunavanja nadomestil za krajšo bolniško odsotnost in letni dopust, ki naj bi jih posamezni delodajalci obračunavali od napačnih osnov.

"Ne znam oceniti, kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni," je še dejala Jerkičeva. Dodala je, da morda nekateri delodajalci pri izplačilu januarske minimalne plače ne bodo obračunavali stimulacij.

Za Jerkičevo težava sicer ni minimalna plača, ampak plače nasploh. Tako pričakuje pritisk na dvig vseh plač, porast minimalne plače, ki naj bi preseгла tisoč evrov, pa napoveduje za januar 2021, ko bo znana nova ocena minimalnih življenjskih stroškov. Ti bodo po njeni oceni porasli za 20 do 40 evrov.

Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so **gradbeništvo**, pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili.

Država gradbeništvu partner ali coka?

3 BIZNIS & TRENDI V GRADBENIŠTVU
24. in 25. marec 2020,
Grand hotel Bernardin, Portorož

Sodelovanje na konferenci so že potrdili:

 Zdravko Počivalšek, minister, Ministrstvo RS za gospodarstvo in razvoj	 Jože Damijan, Grant Thornton	 Martin Gosenca, CGP	 Iztok Polanič, Pomgrad	 Kristjan Mugerli, Kolektor CPG	
 Blaž Miklavčič, GH Holding	 Lidija Žagar, Strabag	 Filip Vučagić, Colliers International	 Ivan Cajzek, GIC gradnje	 Andrej Poglajen, Trgograd	 Stanislav Remic, GGD
 Jakob Žigante, Makro 5 gradnje	 Tomaž Vidic, DARS	 Črtomir Remec, Stanovanjski sklad	 Johann Stadler, HILTI	 Tine Svobljak, Železniško gradbeno podjetje Ljubljana	

Ob prijavi do 7. februarja imate 25% popusta. **Dodatne informacije in prijave:** akademija-finance.si/konference/gradbena-konferenca

Organizatorja:

Velika sponzorja:

Sponzorji:

Mali sponzorji:

Prijatelj konferenca:

Posvet in predavanje: Energetsko učinkoviti ovoji stavb

GREEN
BUILDING
COUNCIL
SLOVENIA

GBC Slovenija skupaj s Ministrstvom za okolje in prostor ter EKO skladom, 6.marca v prostorih JUB v Dolu pri Ljubljani, pripravlja zanimiv dogodek oz. strokovno predavanje, ki je v osnovi namenjeno upravnikom stavb, vsekakor pa je priporočljivo tudi za vse, ki so vključeni v **gradbeništvo**.

Ko gradbeniki izročijo stavbo njihovim uporabnikom, lahko rečemo, da se »življenjek« stavbe šele začne. Uporaba in zob časa pa vsako stavbo načeta, zato je potrebno, da zanjo skrbimo, jo ustrezno vzdržujemo in urejamo in to upravniki še posebej dobro vedo. Ravnati s stavbo kot dober gospodar je njihovo prvo načelo po katerem delujejo.

S časom in z napredkom tehnologije, starejše stavbe ne morejo več zadovoljevati zahtev uporabnikov, zato je potrebna temeljitejša prenova. In prav to je tema posveta, ki ga skupaj organizirata Slovensko združenje za trajnostno gradnjo in Zbornica za poslovanje z nepremičninami. Temeljita prenova obstoječih stavb v duhu izpolnjevanja zahtev trajnostnega ravnanja, je ključen element izpolnjevanja okoljskih ciljev ter zagotavljanja zdravega bivanjskega udobja.

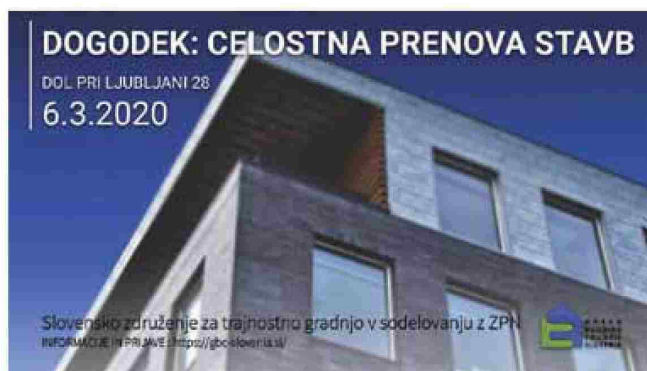
Na posvetu se bomo posvetili načrtovanju in izvajanju celostne obnove stavb po načelu trajnostne prenove, saj naj bi izvajali prenovo ne le z namenom ohranitve ampak nadgraditve vrednosti same stavbe kot tudi povečanja bivanjskega udobja. Prenove morajo slediti novi zakonodaji in prav zakonodaja na področju varstva pred požarom je uvedla veliko novosti, ki jih je potrebno vključiti tako v načrtovanju kot izvajanju.

Na posvetu bodo predstavljeni tudi primeri revitalizacije zelenih površin in njihovega preoblikovanja v skupne prostore, če ni na voljo le teh, pa je možnost izkoristiti tudi strešne površine, jih ozeleniti in spremeniti v prostor za druženje. Najpogostejša težava za bolj celovito obnovo je pomanjkanje denarja, zato bo na posvetu predstavljen model, ideja, kako izvesti prenovo tako, da se bo »financirala sama«.

Pogosto po izvedeni sanaciji pozabimo, da je mogoče na osnovi novih lastnosti stavbe privarčevati na stroških rednega upravljanja in uporabe, zato je pomembno, da izvedemo tudi pregled vzdrževalnih in obratovalnih stroškov in jih oblikujemo glede na nova izhodišča, presenečeni bomo koliko lahko prihranimo.

Odločitev za sanacijo pa lahko pospeši in olajša tudi dejstvo, da država namenja veliko sredstev s katerimi želi spodbuditi lastnike stavb k njihovi celostni obnovi. Predstavljene bodo vse aktualne spodbude na tem področju, ki jih vodi in izvaja Eko sklad.

Prijava na dogodek je mogoča preko spletne strani www.gbc-slovenia.si do 3. marca 2020 oz. do zasedbe prostih mest. Več informacij na: info@gbc-slovenia.si in 040 187 110 ali 041 716 845.

Potresna odpornost lesenih hiš

Jelovica potrjena z raziskavo

V podjetju Jelovica hiše so leta 2019 v sodelovanju z Zavodom za **gradbeništvo** Slovenije (ZAG) opravili obsežno raziskavo obnašanja okvirno-panelnih stenskih elementov s cementno-ivernimi oblogami pri vertikalni in horizontalni obtežbi.

Jelovica svoje cementno iverne plošče že desetletja uporablja kot enega glavnih sestavnih delov svojih konstrukcijskih sistemov. Z uporabo cementno ivernih plošč za izdelavo stenskih elementov ima Jelovica pozitivne izkušnje tako pri izdelavi elementov, njihovi vgradnji v objekte, predvsem pa njihovo dobro obnašanje v celotni življenjski dobi objekta potrjujejo tudi številni uporabniki objektov.

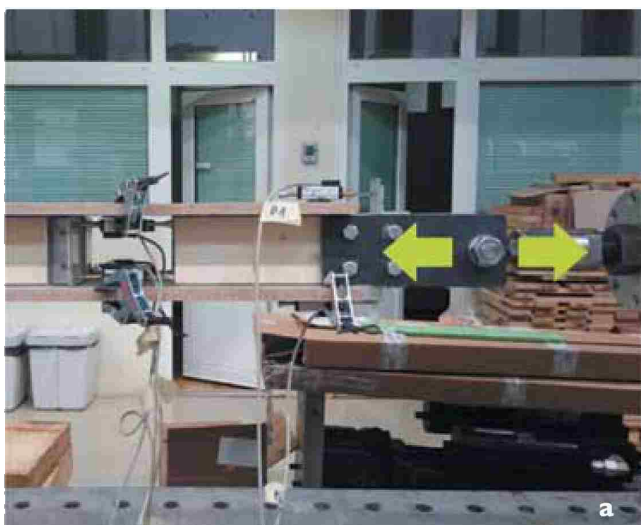
Cementno iverno ploščo odlikuje izredno dobra nosilnost, poleg tega pa še **negorljivost**, **zvočna izolativnost** in **akumulativnost**. Trajno je odporna proti vlagi in nastanku plesni. Brez posledic je lahko dlje časa izpostavljena vremenskim vplivom, medtem ko je potrebno mavčno vlaknene plošče ali OSB zaščititi pred dežjem.

Pri izdelavi tovrstnih stenskih panelov so obložne plošče na leseni okvir pritrjene s kovinskimi sponkami. Kovinske sponke imajo za zagotovitev dodatne nosilnosti stika na svoji površini naneseo plast termolepila, ki se aktivira ob samem pritrjevanju plošče na okvir. V panel je med lesene pokončnike vgrajena mineralna toplotna izolacija. Na cementno iverno ploščo so na notranji (ogrevani) strani pritrjene mavčno kartonske plošče, ki skrbijo za uravnavanje vlažnosti v bivalnih prostorih, PE folija pa skrbi za odbijanje vlage in preprečevanje zastajanja vlage znotraj stene. Na zunanji strani je na panel pritrjena fasadna plošča iz kamene volne ali EPS, katere debelina znaša vsaj 160 mm in zagotavlja energijsko učinkovitost objekta.

Na kratko o preiskavah leseno okvirnih panelov s cementno ivernimi obložnimi ploščami

Za analizo potresnega obnašanja lesenih okvirno-panelnih stenskih elementov oz. panelov, obloženih s cementno ivernimi ploščami, je bila v okviru projekta TIGR4smart izvedena obsežna eksperimentalna študija. Preskušanih je bilo več okvirno-panelnih sten dejanske velikosti, narejeni pa so bili tudi številni testi na manjših preskušancih za določitev obnašanja in nosilnosti pritrjevanja cementno ivernih plošč na les s kovinskimi paličastimi sponkami, kar je prikazano na sliki 1.

Slika 1 : Prikaz malega vzorca med preskušanjem [a] in stenskega panela dejanske velikosti [b].

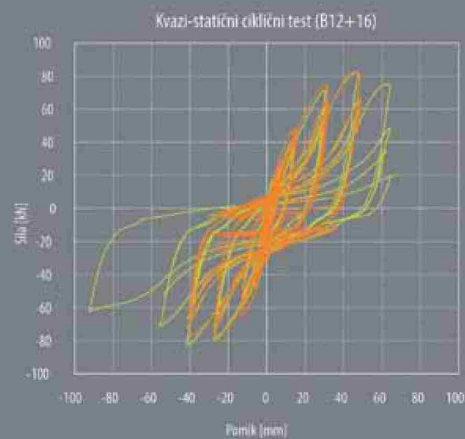
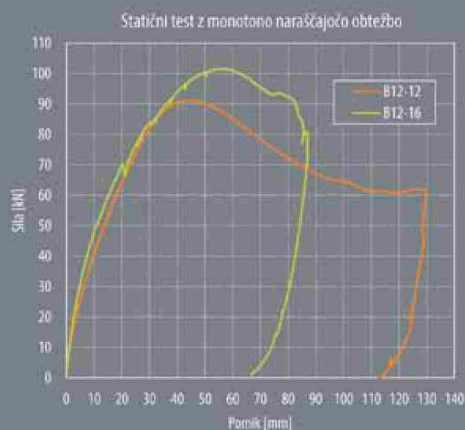
Preiskave potresne nosilnosti stenskih panelov s cementno ivernimi ploščami so potrdile ugoden mehanizem poškodb panelov pri strižnem obremenjevanju in duktilno obnašanje panelov. Pri strižnem obremenjevanju ne pride do krhke porušitve cementno ivernih plošč, saj plošče minimalno razpokajo le v vogalih.

Duktilnost je sposobnost konstrukcijskih elementov prenesti nepovratne plastične deformacije s postopnim zmanjševanjem nosilnosti pred porušitvijo. Pri izbiri konstrukcijskih elementov je duktilnost zelo pomembna, saj z njo zagotovimo dodatno varnost pred porušitvijo objekta pri zelo močnih potresih.

Na panelih so bili v laboratoriju izvedeni monotoni in ciklični strižni preskusi, pri katerih se je panele na vrhu obremenjevalo s horizontalno silo, nanje pa je bila med testi nanesena tudi vertikalna obtežba, s katero so bile simulirane dejanske vertikalne obremenitve v objektu (enakomerno porazdeljena vertikalna obtežba enaka 25 kN/m). Določalo se je vpliv debeline obložnih plošč ter detajla pritrjevanja na mehanski odziv panelov, zato so bili preskušani osnovni tipi stenskih panelov z različnimi debelinami obložnih plošč, pritrjenih s sponkami v eni vrsti na razdalji 75 mm.

Stenske panele s ploščami debeline 12 mm (B12-12) v Jelovici uporabljamo za notranje nosilne stene, po prerezu nesimetrične panele, ki imajo na eni strani plošče debeline 12 mm in na drugi 16 mm (B12-16) pa uporabljamo za zunanji ovoj objekta.

Na podlagi izvedenih preiskav panelov smo identificirali porušne mehanizme sten in določili odnos horizontalna sila - horizontalni pomik pri vertikalni obtežbi (slika 2), s čimer smo lahko ovrednotili obnašanje sten pri potresni obremenitvi.

Glavne ugotovitve izvedenih preiskav so:

- Ugoden mehanizem poškodb stenskih panelov pri strižnem obremenjevanju z izvlekom sponk iz lesa;
- Visoka strižna nosilnost pri cikličnih obremenitvah panela B12-12 v povprečju 76,0 kN, panela B12-16 pa 81,4 kN;
- Povprečna duktilnost μ sten tipa B12-12 znaša 3,4, za stene tipa B12-16 pa 3,8;
- Povprečna togost Kef sten tipa B12-12 znaša 4,6 kN/mm, za stene tipa B12-16 pa 5,1 kN/mm;
- Razlika v debelini obložnih plošč panelov bistveno ne vpliva na zmanjšanje nosilnosti.

